



SÓKN Advokatar

Jekaragøta 10

FO-100 Tórshavn

Tórshavn 17. novembur 2023

Mál nr: 23/00406

Att: Birita Sandberg Samuelsen, adv.

## P/F Waag yvirtekur P/F Auto Service

### 1. Samandráttur

- <sup>1</sup> Kappingareftirlitið fekk tann 11. oktober 2023 fráboðan frá Biritu Sandberg Samuelsen adv. frá SÓKN advokatum umboðandi P/F Waag um, at P/F Waag hevði í umbúna at yvirtaka P/F Auto Service. Kappingareftirlitið sendi P/F Waag tann 12. oktober fráboðan um, at fráboðanin var fullfíggað.
- <sup>2</sup> Yvirtøkan er fevnd av fráboðanarskylduni í §16, stk. 1 í kappingarlógini, tí talan er um yvirtøku sambært §13, stk. 1, pkt. 2 í kappingarlógini, og tí umsetningsmørkini í §14, stk. 1, pkt. 1 eru nádd.
- <sup>3</sup> Luttakandi fyrirkøstur reka virksemini innan sølu av akførum, eykalutum, umvælingar, útleigan av bilum og annað virksemini í hesum sambandi.
- <sup>4</sup> Við støði í tølum fyri innfluttum nýggjum persónbilar higartil í ár hevur samanleggingin við sær, at luttakandi fyrirkøstur koma at sita á umleið 35% av hesum marknaði. HHI-indeksið á sama marknaði fer úr 2.118 til 2.190. Broytingini í delta er 72. Sostatt er broytingin á einum støði, sum sambært ES-kommissionini er tekin um, at samanleggingin ikki fer at forða virknu kappingini á marknaðinum.
- <sup>5</sup> Samlaða metingin hjá Kappingareftirlitinum er, at samanleggingin ikki munandi kann forða fyri virknu kappingini vegna høgu varasetingina, mongu kappingarneytarnir og lutfalsligu lágu gáttina inn á marknaðin.
- <sup>6</sup> Sambært §15, stk. 2, 1 lið í kappingarlógini skal ein yvirtøka, sum ikki munandi forðar fyri virknari kapping, serliga við at skapa ella styrja eina ráðandi marknaðarstøðu, góðkennast.

#### 1.1. Avgerð

Kappingareftirlitið hevur við heimild í §15, stk. 5 í kappingarlógini tikið avgerð um at góðkenna yvirtøkuna hjá P/F Waag av P/F Auto Service, vísandi til §15, stk. 2, 1 lið í kappingarlógini. Sambært ásetingini skal ein yvirtøka, sum ikki munandi forðar fyri virknari kapping, serliga við at skapa ella styrkja eina ráðandi marknaðarstøðu, góðkennast.

## 2. Málslýsing

### 2.1. Inngangur

<sup>7</sup> Kappingareftirlitið fekk tann 11. októbur 2023 fráboðan frá Biritu Sandberg Samuelsen adv. frá SÓKN advokatum umboðandi P/F Waag fráboðan um, at P/F Waag hevði í umbúna at yvirtaka P/F Auto Service. Kappingareftirlitið sendi P/F Waag tann 12. októbur fráboðan um, at fráboðanin var fullfíggað.

<sup>8</sup> Fráboðanarskyldan í §16, stk. 1 í kappingarlógini fevnir um tær samanleggingar, yvirtøkur ella samváðar, sum eru fevndir av §13, stk. 1, pkt. 1 ella 2, og har umsetningsmørkini í §14, stk. 1, pkt. 1 ella pkt. 2 eru nádd.

<sup>9</sup> Talan er um yvirtøku sambært §13, stk. 1, pkt. 2 í kappingarlógini, tá ein ella fleiri persónar, sum longu hava ræðið á minst einari fyrítøku, ella tá ið ein ella fleiri fyrítøkur við keypi av pørtum ella ognu gjøgnum avtalu ella á annan hátt fáa beinleiðis ella óbeinleiðis ræði á allari ella pørtum av einari ella fleiri fyrítøkum afturat.

<sup>10</sup> Sambært §14, stk. 1, nr. 1-2, eru umsetningsmørkini nádd, um luttakandi fyrítøkurnar tilsamans hava ein árligan umsetning á í minsta lagi 75 mió. kr. krónur í Føroyum, og minst tvær av luttakandi fyrítøkunum hvør sær hava ein samlaðan árligan umsetning upp á 15 milliúnir krónur í Føroyum, ella minst ein av luttakandi fyrítøkunum hevur ein árligan umsetning í Føroyum á minst 75 milliúnir krónur, og minst ein av hinum fyrítøkunum hevur ein umsetning á minst 75 milliúnir krónur á heimsstigi.

<sup>11</sup> Umsetningurin hjá luttakandi feløgunum í 2022 var:

Luttakandi fyrítøkur	§14, stk. 1, nr. 1, fyrsti liður (75. mió. kr.)	§14, stk. 1, nr. 1, annar liður (15. mió. kr.)
P/F Waag	[...]	[...]
P/F Auto Service	[...]	[...]

<sup>12</sup> Sum tað framgongur omanfyri, so hava minst tvær av luttakandi fyrítøkunum ein umsetning, sum er omanfyri 15 mió. kr., og luttakandi fyrítøkurnar hava ein samlaðan umsetning, sum er omanfyri 75 mió. kr.

<sup>13</sup> Talan er sostatt um yvirtøku, sum er fevnd av fráboðanarskylduni í §16, stk. 1 í kappingarlógini.

<sup>14</sup> Yvirtøkan er fráboðað eftir vanligum leisti, sambært §2, stk. 2 í reglugerð nr. 2 des 20. juli 2012 um fráboðan av samanleggingum.

### 2.2. Transaktiónin

<sup>15</sup> Yvirtøkan verður framd við, at P/f Waag keypur 100 % av partapeninginum í P/F Auto Service. fyri [...] mió. kr., umframt matr. nr. 1339f og matr. 1339c, Tórshavn fyri [...] mió. kr.

<sup>16</sup> Joen Pauli Waag eigur 100 % av Sp/f J.P.W, sum eigur 100 % av P/f Waag, sum eigur 100 % av Sp/f Waag, dekk og plátuverkstaður.

<sup>17</sup> Sámál av Reyni eigur 100% av P/F RS47, sum eigur 100% av P/f Auto Service og 100% av P/F Reyni Service.

<sup>18</sup> Umboðsavtalan hjá P/F Auto Service við K.W. Bruun & Co., sum er veitari av merkunum Citroen, Peugeot, Opel og Hongqi, er uppsøgd, og tí umboðar felagið ikki hesi merki eftir 1. januar 2024.

<sup>19</sup> P/F Waag hevur bundið seg í 3 ár frá at vísa kundum hjá Waag dekk og plátuverkstaðið, sum plátuverkstaðið ikki klárar at avgreiða til plátuverkstað hjá P/F Reyni Service.

### **2.3. Viðkomandi marknaðir**

<sup>20</sup> Tá metast skal um, hvørt ein yvirtøka kann avmarka kappingina á marknaðinum, er neyðugt, at skilmarka allan tann marknað, sum yvirtøkan fær ella kann fáa ávirkan á. Skilmarkingin av viðkomandi marknaði fevnir bæði um viðkomandi vørumarknað og viðkomandi landafrøðiliga marknað.

<sup>21</sup> Í §5 í kappingarlógini er ásett, at eftirspurningsvaraseting, útboðsvaraseting og møgulig kapping skal kannast í sambandi við skilmarking av viðkomandi marknaði. Hetta fyri at staðfesta í hvønn mun fyrirtøkan er undir kappingarligum trýsti. Ásetingin skal skiljast soleiðis, at varasetingin í øllum førum skal kannast, meðan møgulig kapping skal kannast um tað er neyðugt.

<sup>22</sup> Sambært fráboðara hava luttakandi fyrirtøkur virksema á vørumarknaðinum fyri sølu av nýggjum og brúktum bilum, bilútleigan, bilverkstað og eykalutagoymslu. Kappingareftirlitið metir, at hesir vørumarknaðir eru umboðandi fyri virksema hjá luttakandi fyrirtøkum. Tað er tó serliga marknaðurin fyri sølu av nýggjum bilum har virksema umskarast mest, og hevur Kappingareftirlitið tí gjørt mest burtur úr kanningini av hesum marknaði. Kappingareftirlitið hevur ikki innsavnað tilfar fyri marknaðin fyri umvælingar av bilum, tí mett verður, at stóra talið av bilvektstøðum ger eina kanning av hesum marknaði óneyðuga.

#### **2.3.1 Søla av nýggjum bilum**

<sup>23</sup> Vørumarknaðurin fyri sølu av nýggjum bilum er fjølbroyttur á veitarasíðuni. Tær flestu bilasøurnar eru staðsettar í høvuðsstaðarøkinum, men keypararnir eru um allar Føroyar. Keypararnir m.a. privat persónar, fyrirtøkur, kommunur og tað almenna.

<sup>24</sup> Kappingareftirlitinum kunnugt eru ikki lógartækniligar avbjóðingar, sum forða privatum ella vinnurekandi at innflyta nýggja bilar til Føroyar

<sup>25</sup> Á marknaðinum eru umframt bilasøurnar, sum hava umboðsrættindi, eisini nakrar smærri fyrirtøkur, sum fáast við parallelinnflytaravirksema, tó uttan serstøk umboðsrættindi.

<sup>26</sup> Eitt eyðkenni við føroyska bilasølumarknaðinum er tó, at nærum eingin intrabrand kapping er á marknaðinum.

<sup>27</sup> Fráboðari metir, at byrjunarkostnaðurin er um 1 mió fyri bilasølu.

<sup>28</sup> Kappingareftirlitið metir, at tað kann vera torført hjá nýggjum veitarum at koma á marknaðinum, men við tað, at tað eru nøkur akfarsmerki tøk, og nú verða fyra akfarsmerki tøk afturat, harímillum nøkur, sum fyri tíð síðan vóru vælumtókt, kann gera tað lættari.

#### **2.3.2 Søla av brúktum bilum**

<sup>29</sup> Vørumarknaðurin fyri sølu av brúktum bilum er fjølbroyttur á veitarasíðuni. Umframt bilasøurnar, so er marknaðurin eisini ávirkaður av privatsølu og teimum ymisku miðlapallunum, har brúktir bilar verða seldir. Parallelinnflytarar, sum innflyta nærum nýggjum bilar til Føroyar,

eru eisini við at skapa ávísa interbrand kapping á marknaðinum. Hóast flestu bilasøurnar eru staðsettar í høvuðsstaðarøkinum, so fer privatsølan fram kring alt landið. Kappingareftirlitið metir, at vørumarknaðurin tí landafrøðiliga kann skilmarkast til at fevna um allar Føroyar, og at keypararnir í stóran mun eru privat persónar.

### 2.3.3 Leigubilar

<sup>30</sup> Vørumarknaðurin fyri leigubilar er eisini fjølbroyttur á veitarasíðuni. Umframt fleiri av bilasølunum, so eru tað eisini aðrar fyrítøkur, sum burturav fáast við útleigan av bilum. Marknaðurin er í ávísan mun miðsavnaður, har landfast er við miðstaðarøkið. Keyparnir á hesum marknaði eru í høvuðsheitum ferðafólk og ferðafólkaskrivstovur, men eisini føroyingar, sum hava tørv á einum leigubili í eitt styttri ella longri tíðarskeið t. d. í samband við umvælingarbeiði. Økta ferðavinnan seinnu árinum kann bera við sær øktan eftirspurning eftir leigubilum.

### 2.3.4 Bilverkstað

<sup>31</sup> Vørumarknaðurin fyri bilverkstað fevnir um allar tænastr, sum viðvíkja viðlíkahald og umvælingum av bilum. Talan er um ein fjølbroyttan marknað á veitarasíðuni við fleiri aktørum kring alt landið. Marknaðurin er tengdur av vørumarknaðinum fyri sølu av eykalutum.

<sup>32</sup> Aktørarnir á vørumarknaðinum fyri sølu av eykalutum eru umframt bilasøurnar eisini fyrítøkur, sum burturav fáast við at selja eykalutir og dekk. Talan er um ein fjølbroyttan marknað. Tað er eisini møguligt hjá keyparunum at bíleggja sær hesar vøkur uttanlands. Keypararnir á hesum marknaðinum eru m.a. privatpersónar og vinnufyrítøkur.

<sup>33</sup> Fráboðari metir, meðan byrjunarkostnaðurin, tá tað kemur til aftermarket; umvælingar og verkstað er um 5 mió. Fráboðari nevnr forðingar sum t.d. umhvørvisgóðkenning til verkstað, og at tað er kostnaðarmikið at hava testaraútgerð, licenser og at uppbyggja eina goymslu.

<sup>34</sup> Kappingareftirlitið metir, at tað eru nógvir aktørar á veitarasíðuni, so tað er lutfalsliga lætt hjá brúkarunum at skifta til annan veitara.

## 3. Meting

<sup>35</sup> Í §15, stk. 2 í kappingarlógini er ásett metingarstöði, sum skal brúkast í sambandi við viðgerð av eini yvirtøku. Sambært ásetingini skal ein samanlegging, sum ikki munandi forðar fyri virknari kapping, serliga við at skapa ella styrkja eina ráðandi marknaðarstöðu, góðkennast. Hinvegin skal ein samanlegging, sum munandi forðar fyri virknari kapping, serliga við at skapa ella styrkja eina ráðandi marknaðarstöðu, forbjóðast.

<sup>36</sup> Ásetingin sigur, at um ein samanlegging munandi forðar fyri virknari kapping, uttan mun til hvat orsøkin er, so skal hon forbjóðast. Talan er um tí sokallaðu SIEC-testina, (Significant Impediment of Effective Competition), ið heimilar Kappingarráðnum at forbjóða samanleggingum sum av eini ella aðrari orsök kunnu forða fyri virknari kapping, eisini hóast tær ikki skapa ella styrkja eina ráðandi marknaðarstöðu. Til dømis um talið av fyrítøkum á marknaðinum longu er avmarkað, og umstøðurnar fyri tigandi samskipan eru tilstaðar.

<sup>37</sup> Fyri at meta um ein samanlegging kann munandi forða fyri virknari kapping, er neyðugt at lýsa tann marknað, sum samanleggingin kann hava ávirkan á.

<sup>38</sup> Metingin av samanleggingini tekur útgangsstöði í vegleiðing frá ES-Kommissiónini um vatnrættar samanleggingar.<sup>1</sup> Sambært lógarviðmerkingnum til føroysku kappingarlógina byggir føroyska kappingarlógin á ES-kappingarreglurnar.

### 3.1 Vatnrættar samanleggingar

<sup>39</sup> Tá kappingarneytar leggja sítt virksesemi saman, er talan um eina vatnrætta samanlegging. Í hesum føri er talan um eina samanlegging av tveimum bilasølum, sum undan yvirtøkuni, hava verið kappingarneytar á føroyska bilasølumarknaðinum.

<sup>40</sup> Avleiðingin av vatnrøttum samanleggingum er, at tað kappingarlíga trýst, sum hevur verið millum fyrítøkurnar hvørvur, umframt at miðsavningin øktist, tí talið av luttakandi fyrítøkum minkar. Í hesum sambandi kunnu trupulleikar bæði standast av, at samanløgdu fyrítøkurnar verða marknaðarráðandi og harvið kunnu skaða kappingina, og at samanlegging broytir fyrítreytirnar fyri, hvussu kappingin verður frameftir.

<sup>41</sup> Í hesum sambandi verður m.a. hugt eftir, hvørt ein samanlegging skapar ella styrkir eina marknaðarráðandi støðu, og um økta miðsavningin kann hava við sær, at virkna kappingin verður avmarkað.

<sup>42</sup> Í vegleiðing frá ES-Kommissiónini um vatnrættar samanleggingar eru mørk ásett fyri, nær ein samanlegging kann hugsast at skapa ella styrkja eina marknaðarráðandi støðu. Somuleiðis eru nøkur mørk ásett fyri, nær ein samanlegging kann hugsast at skapa eina miðsavnan á marknaðinum, sum fer at skaða virknu kappingina.

<sup>43</sup> Í vegleiðingin verður víst á, at um samanløgdu feløgin fáa ein marknaðarpart á 50%, so er hetta í sær sjálvum greitt tekin um, at ein marknaðarráðandi støða verður skapt ella styrkt. Men neyðugt er at kanna, um tað eru viðurskifti, sum tala ímóti. Er marknaðarparturin millum 40-50% og enntá undir 40%, kann hetta vera ábending um, at ein marknaðarráðandi støða verður skapt ella styrkt, um tað eru onnur viðurskifti í hesum sambandi, sum stuðla undir hesum, t.d. tal av kappingarneytum, teirra marknaðarstyrki ella um vøurnar hjá samanløgdu fyrítøkunum eru meinlíkar.

<sup>44</sup> Hinvegin vísir ES-Kommissiónin á, at ein marknaðarpartur undir 25% er greið ábending um, at ein samanlegging ikki kann forða virknu kappingini.

<sup>45</sup> Viðvíkjandi miðsavnan verður í vegleiðingini víst á, at um Herfindahl-indeksið (HHI) er undir 1000, ella millum 1000 og 2000, og broytingin í *Delta* er undir 250, ella HHI er omanfyri 2000 men broytingin í *Delta* er niðanfyri 150, vil miðsavningin ikki verða ein trupulleiki, uttan so, at tað er onnur viðurskifti, sum kunnu stuðla undir, at miðsavningin gerst ein trupulleiki.

<sup>46</sup> Sambandið millum marknaðarpart, HHI og *Delta* er skipað soleiðis, at tess størri HHI er, tess størri gerst *Delta* við somu broyting í marknaðarparti.

<sup>47</sup> Sambært vegleiðingini eru tað yvirskipað tveir mátar ein vatnrøtt samanlegging kann forða kappingini á marknaðinum:

1. **Einsæris árin**, sum hóast tey ikki skapa ella økja um møguleikan fyri samskipan á marknaðinum, kunnu hava við sær, at virkna kappingin verður forðað (unilateral effects). Ein samanlegging kann hava tilík neilig árin á kappingina, tí tað trýst, sum fyrítøkur umvegis

---

<sup>1</sup> C31/03 – ES Vegleiðing um vatnrættar samanleggingar.

kapping leggja á hvörja aðra minnar ella hvörvur. Eitt ítökiligt dæmi um er, tá ið ein fyrirtøka leggur saman við sínum størsta kappingarneyta. Áðrenn samanleggingina vildu flestu kundar farið yvir til kappingarneyta, um fyrirtøkan hækkaði sínar prísir munandi. Eftir samanleggingina er hesin möguleiki ikki tilstaðar, og tí kann samanlagda fyrirtøkan möguliga hækka sínar prísir og framvegis økja sín vinning.

ES-Kommissiónin hevur víst á ávís viðurskifti, sum kunnu hava ávirkan á, um einsærisárin av samanleggingin kunnu fáa neiliga ávirkan á kappingina. Í þørtunum 3.1.1.-3.1.6 verður hesi viðurskifti viðgjørd við atlit at hesi samanlegging.

**2. Samskipað árin** skapa ella økja um möguleikan fyri, at tigandi samskipan kann fara fram á marknaðinum, ella lætta um eina tigandi samskipan, sum longu fer fram (coordinated effects).

Tá miðsavningin á einum marknaði er stór, kann tað í ávísimum fòrum lona seg hjá fyrirtøkum at hava eina framferð á marknaðinum, sum bert hevur til endamáls at hækka söluprísirnar á marknaðinum.

Tá ein samanlegging fer fram á einum marknaði, sum longu hevur eina stóra miðsavning, so eru størri sannlíkindi fyri, at fyrirtøkurnar megna at samskipa sína framferð á marknaðinum.

ES-Kommissiónin hevur víst á ávís viðurskifti, sum kunnu hava ávirkan á, um tað letur seg gera hjá fyrirtøkum at samskipa sín atburð á marknaðinum. Í þørtunum 3.1.7-3.1.8 verður mett um hesi viðurskifti við atlit at hesi samanlegging.

### **3.1.1 Marknaðarpartar hjá luttakandi fyrirtøkum á viðkomandi marknaði**

<sup>48</sup> Størri marknaðarpart ein fyrirtøka hevur á viðkomandi marknaði, tess størri eru sannlíkindini fyri, at fyrirtøkan hevur marknaðarvald, og tess meira ein samanlegging økir um marknaðarpartin hjá fyrirtøkuni, tess størri eru sannlíkindini fyri, at fyrirtøkan fær størri marknaðarvald. Somuleiðis er galdandi, at tess størri sölugrundarlagið er, tess størri eru sannlíkindini fyri, at ein príshækkan vil verða lönandi fyri fyrirtøkuna, hóast seldu nøgdirnar minka.

<sup>49</sup> Sambært ES vegleiðing um vatnrættar samanleggingar, kann ein marknaðarpartur á 50% í sjálvum sær vera tekin um, at ein marknaðaráðandi støða verður skapt ella styrkist. Hinvegin vísir ES-Kommissiónin á, at ein marknaðarpartur undir 25% er greið ábending um, at ein samanlegging ikki kann forða virknu kappingini.

<sup>50</sup> Tøl frá Akstovuni fyri nýggir persónbilar, sum eru innfluttir higartil í ár, vísa, at tað eru trýggjar fyrirtøkur, sum hava stóran marknaðarpart. P/F Waag hevur størsta marknaðarpartin á 29 %, harnæst samtakið við P/F Reyni service og P/F Auto Service við 24% og fyrirtøkan P/F Wenzel, sum hevur keypt Sp/f Bilrøkt, við marknaðarparti á 22%.

<sup>51</sup> Við tí eina akfarsmerkinum hjá P/F Auto Service sum verður yvirtikið, gerst marknaðarparturin hjá P/F Waag við yvirtøkuni 35 % og gerst sostatt fyrirtøkan við størsta marknaðarpartinum.

<sup>52</sup> HHI er 2.118 og hækkar til 2.190. Broytingini í delta er 72. Sostatt er broytingin á einum støði, sum sambært ES-kommissiónini er tekin um, at samanleggingin ikki fer at forða virknu kappingini á marknaðinum.

### **3.1.2 Luttakandi fyrirtøkur eru nærmastu kappingarneytar**

<sup>53</sup> Flestu vørur kunnu í størri ella minni mun varasetast. Insitamentið hjá luttakandi fyrirtøkum at hækka prísir munandi eftir eina samanlegging er treytað av, hvussu stór varasetingin er millum



vørurnar hjá luttakandi fyrítøkum og hinum kappingarneytunum á marknaðinum. Tískil er tað minni sannlíkt, at ein samanlegging fer at forða virknari kapping - serliga í mun til at skapa ella styrkja eina ráðandi marknaðarstöðu, um vørurnar hjá luttakandi fyrítøkum og kappingarneytunum kunnu varasetast.

54 Sambært fráboðara kunnu kundarnir lættliga velja annað bilmerki ella fara til onnur smærri verkstøð at fáa sín bil umvældan td. kann FTZ og onnur bíleggja flest allar deilir.

55 Eitt av eyðkennunum við føroyska bilasølumarknaðinum er, at nærum eingin intrabrand kapping er á marknaðinum, tá talan er um sølu av nýggjum bilum. Intrabrand kapping merkir, at somu akfarsmerki eru umboða av fleiri seljarum á marknaðinum. Vantandi intrabrand kappingin kann gera, at prísurin á eini vøru fer upp.

56 Henda samanlegging hevur ta ávirkan á interbrand kappingina, at umboðaðu akfarsmerkini í Føroyum verða savnaði á enn færri hondum og tískil gerst sölulíðið meiri miðsavnað av samanleggingini. Samanlegging kann tískil hesum viðvíkjandi hava neiliga ávirkan á kappingina í tann mun varasetingin við vørurnar hjá kappingarneytunum á marknaðinum er avmarkað.

57 Hóast eingin intrabrand kapping er á føroyska marknaðinum, tá talan er um sølu av nýggjum bilum, so er hetta ikki í sama mun galdandi fyri interbrand kappingina, t.e. kappingin millum ymsu akfarsmerkini.

58 Stórir partur av teimum akfarsmerkjum, sum t.d. eru umboðaði í Danmark, eru eisini umboðaði í Føroyum, og eru akfarsmerkini lutfalsliga væl spreidd millum føroysku bilasøurnar. Í Føroyum sæst eisini, at flestu bilasøurnar umboða akfarsmerkir í fleiri prís- og góðskuflokkum.

59 Kappingareftirlitið metir, at nærum nýggir bilar í ávísan mun kunnu varasetast við keyp av einum nýggjum bili. Sambært Akstovuni er innflutningurin av nýggjum bilum av øðrum enn bilasølunum nakað væl minni enn innflutningurin av brúktum bilum. Higartil í ár eru 92 brúktir persónbilar innfluttir. Harnæst er eisini nakað av interbrand kapping frá paralellinnflytarum, sum innflyta nærum nýggjar bilar.

60 Grundað á lutfalsliga høgu interbrand kappingina á marknaðinum, metir Kappingareftirlitið tí ósannlíkt, at luttakandi fyrítøkur lønandi kunnu hækka prísir eftir samanleggingina vegna vantandi marknaðarvald. Kappingareftirlitið metir, at kappingin millum P/F Waag og P/F Auto Service um nýggir bilar er avmarkað, um hugsað verður um, at tað bert er tað eina akfarsmerki hjá Auto Service, sum verður yvirtikið.

### **3.1.3 Kundarnir hava avmarkaðar móguleikar at skifta veitara**

61 Ein samanlegging kann hava við sær, at kundarnir kunnu hava torført við at skifta til annan veitara, t.d. um luttakandi fyrítøkur eru millum fáu veitararnar á viðkomandi marknaði, ella um skiftiskostnaðurin er høgur.

62 Í mun til virkseimið hjá luttakandi fyrítøkum, so eru tey bilmerki, sum luttakandi fyrítøkur selja, ikki umboðaði av øðrum bilasølum í Føroyum, og hevur hetta við sær, at kundarnir hava avmarkaðar móguleikar at skifta til annan veitara av júst sama akfarsmerki í Føroyum. Alternativíð hesum viðvíkjandi er, at kundarnir sjálvir noyðast at innflyta tey akfarsmerki bilasøurnar umboða, ella keypa bil av øðrum merki frá einum av kappingarneytunum.

63 Hóast vantandi intrabrand kapping, so kann grundgevast fyri, at vørurnar hjá kappingarneytunum á marknaðinum, í størri ella minni mun, kunnu varasetast við vørurnar hjá luttakandi fyrítøkum. Harnæst metir Kappingareftirlitið ikki óhugsandi, at keyp av nærum

nýggjum bili frá t.d. einum av parallellinnflytarum í ávísan mun kunnu varasetast fyri keyp av einum nýggjum bili.

<sup>64</sup> Hóast grundgevast kann fyri, at interbrand kapping er á føroyska bilasølumarknaðinum, so kemur tað kappingarliga trýst, sum luttakandi fyrítøkur á ein ella annan hátt hava lagt á hvørja aðra at hvørva eftir samanlegging, og koma umboðsrættindi at verða miðsavnað á færri hondum. Hetta kann í øllum førum ástøðiliga avmarka interbrand kappingina og tískil móguleikarnar hjá kundunum at skifta til annan veitara. Hinvegin kann grundgevast fyri, at kundarnir, vegna lutfalsliga høgu varasetingina á marknaðinum, ikki eru tvungnir at keypa vørur frá luttakandi fyrítøkum, tí interbrand kappingin gevur kundunum móguleika at keypa frá øðrum veitarum. Harnæst er tað bert tað eina akfarsmerki sum Waag yvirtekur, hini fýra akfarsmerkini eru tí tøk á marknaðinum.

<sup>65</sup> Kappingareftirlitið metir tí yvirskipað, grundað á lutfalsliga høgu varasetingina á marknaðinum, at samanlegging í mun til interbrand kappingina ikki munandi fer at avmarka móguleikarnar hjá kundunum at skifta til annan veitara.

### **3.1.4 Kappingarneytarnir fara sannlíkt ikki at økja útboðið, um prísstöðið hækkar**

<sup>66</sup> Í ávísam førum kann støðan á viðkomandi marknað vera soleiðis háttáð, at kappingarneytarnir hava nátt síni kapasitetsmørk, og at teir tí ikki uttan víðari kunnu økja um útboðið, skuldu luttakandi fyrítøkur hækka sínar prísir.

<sup>67</sup> Undir tílíkum umstøðum kann vandi vera fyri, at samanlagda fyrítøkan fer at avmarka sítt útboð til eitt støði, sum liggur undir tí útboði, sum luttakandi fyrítøkurnar høvdu áðrenn samanleggingina, fyri á tann hátt at hækka prísstöðið.

<sup>68</sup> Kappingareftirlitið metir, at støðan er soleiðis á marknaðinum, at verandi kappingarneytar lættliga kunnu økja um sítt útboð, um luttakandi fyrítøkur skulu hækka sínar prísir munandi eftir samanleggingina. Henda meting tekur eisini útgangsstøði í, at flestu akfarsmerki eru umboðaði í Føroyum, og at tað tískil er lutfalsliga stór varaseting millum vørunar hjá luttakandi fyrítøkum og kappingarneytunum annars.

<sup>69</sup> Kappingareftirlitið metir, at tað er ósannlíkt, at kappingarneytarnir ikki fara at økja um sítt útboð um prísstöðið hjá luttakandi fyrítøkum hækkar, og tí metir Kappingareftirlitið ikki, at samanleggingin hesum viðvíkjandi fer at styrkja ella skapa eina ráðandi marknaðarstöðu ella munandi forða virknu kappingina á viðkomandi marknað.

### **3.1.5 Samanlagda fyrítøkan er før fyri at forða kappingarneytum í at víðka sítt virksemi**

<sup>70</sup> Fær samanlagda fyrítøkan eina marknaðarráðandi stöðu eftir samanleggingina, kann fyrítøkan fáa móguleika og hava insitament til at forða kappingarneytunum í at víðka um sítt virksemi ella forða nýggjum aktørum at byrja virksemi á viðkomandi marknaði. Í tílíkum føri hvørvur kappingarliga trýstið frá kappingarneytunum. Henda støða kann millum annað gera seg galdandi um samanlagda fyrítøkan hevur stóra ávirkan t.d. útboðið av rávøru ella útbreiðsluna á viðkomandi marknaði.

<sup>71</sup> Luttakandi fyrítøkur hava hvørki ávirkan á útboð ella útbreiðslu av vørunum hjá kappingarneytunum á marknaðinum. Mett veður tískil ikki, at samanlagda fyrítøkan er før fyri at forða kappingarneytum í at víðka um sítt virksemi á føroyska bilasølumarknaðinum, tá talan er um interbrand kapping.



### 3.1.6 Samanleggingin beinir burtur eina týðandi orsök/keldu til virkna kapping

<sup>72</sup> Fyrirtekur kunnu hava størri ávirkan á kappingina enn teirra marknaðarpartar gevur ábending um. Talan kann vera um eina nýggja fyrirteku, sum er í gongd við at skapa sítt grundarlag, ella eina fyrirteku, sum rekur sítt virkseml á ein annan hátt enn siðvenja er á marknaðinum.

<sup>73</sup> Í tilíkum føri kann ein samanlegging, hóast broytingin í HHI er avmarkað, hava stórt árin á kappingina á viðkomandi marknaði við tað, at tað kappingarliga trýst, sum henda fyrirtekan skapar hvørvur. Fráboðari metir, at ein og hvør kann flyta inn brúktar og nýggjar bilar frá útlandum til víðarisølu. Kappingareftirlitið metir, at tað er ósannlíkt, at luttakandi fyrirtekur hava møguleika fyri at forða nýggjum aktørum at byrja virkseml á viðkomandi marknaði eftir samanleggingina.

### 3.1.7 Áseting av treytum fyri samskipan

<sup>74</sup> Sannlíkindi fyri, at samskipan á einum marknaði er størst, um kappingarneytar lætt kunnu koma fram til eina felags fatan av, hvussu samskipanin skal fara fram. Luttakararnir skulu hava eina felags fatan av, hvat er í tráð við samskipanina, og hvat ikki er í tráð við samskipanina.

<sup>75</sup> Í hesum sambandi hevur tað týðning, hvussu nógvur fyrirtekur eru á marknaðinum, hvussu nógvur vørrur talan er um, hvussu eins fyrirtekurnar eru, hvussu eins kundarnir eru, og um talan er um støðugan eftirspurning.

<sup>76</sup> Kappingareftirlitið metir, at nøkur viðurskifti tala ímóti, at ein samskipan er lætt á viðkomandi marknaði. Í fyrsta lagi er talan um ein marknað við fleiri fyrirtekum, og eru hesar ymiskar í stødd. Harnæst er eingin intrabrand kapping, so tískil eru vørrurnar, sum fyrirtekurnar selja ikki beinleiðis sambærlicar. Vantandi intrabrand kappingin hevur eisini við sær, at fyrirtekurnar á marknaðin ei heldur samla síni innkeyp frá somu fyrirtekum. Í triðja lagi er ein og hvør handil ein tingingar spurningur og nakað, sum kann gera eina samskipan við t.d. skipaðum avslátttri o.a. trupla. Í fjórða lagi er talan ei heldur um støðugan eftirspurning, og kundarnir hava eisini í ávísan mun sertokka, tá talan er um keyp av bili.

<sup>77</sup> Nakað, sum kann tala fyri at ein samskipan av treytum verður lættari eftir samanleggingina er, at talið av kappingarneytum minkar, og verður tað tískil lutfalsliga lættari hjá kappingarneytum at fylgja við marknaðinum. Kappingareftirlitið metir tó yvirskipað, at hesi viðurskifti ikki eru av størri týðning í mun til hesa samanlegging.

### 3.1.8 Eftirlit við frávikum

<sup>78</sup> Í sambandi við samskipan vil tað altíð vera freistandi fyri einstøku fyrirtekuna at víkja frá teimum treytum, sum samskipað er um, og harvið at fáa størri vinning. Bert hóttan um aftursvar kann gera, at fyrirtekurnar halda seg til tær treytirnar fyri samskipanini. Tað er tí neyðugt, at marknaðirnir eru gjøgnumskygdir, soleiðis at fyrirtekurnar kunnu eygleiða hvørrja aðra.

<sup>79</sup> Gjøgnumskygni er m.a. treytað av tali av fyrirtekum, men eisini hvussu transaktiónirnar fara fram. Um talan er um fáar transaktiónir og kanska almennar transaktiónir, t.d. í sambandi við útboð, er lætt at staðfesta frávik.

<sup>80</sup> Kappingareftirlitið metir, at gjøgnumskygni á viðkomandi marknaði er lutfalsliga avmarkað. Talan er um ein marknað við breiðum vøruúrvali og innkeypini hjá fyrirtekum á marknaðinum eru ikki samskipað. Harnæst er talan um eina marknað við fleiri transaktiónum, og tískil verður tað mett, at kappingarneytarnir hava avmarkað innlit í virkseml hjá hvørrjum øðrum.

<sup>81</sup> Nakað, sum kann tala fyri, at tað er lutfalsliga lætt hjá kappingarneytum at eygleiða hvønn annan er, at skrásetingin av nýggjum bilum er almenn, og kunnu bilasølurnar, vegna vantandi

intrabrand kappingina, fylgja við í, hvussu sölugongdin er hjá kappingarneytunum.

### 3.1.9 Møguleikar hjá nýggjum aktørum at koma inn á marknaðin

- <sup>82</sup> Um tað er lutfalsliga lætt hjá nýggjum aktørum at byrja virksemini á einum marknaði er ósannlíkt, at ein móguligt samanlegging á viðkomandi marknaði økir um vandan fyri kappingaravmarkingum framyvir.
- <sup>83</sup> Sambært fráboðara kann ein og hvør flyta inn brúktar og nýggjar bílar frá útlondum til víðarisølu. Fráboðari metir, at byrjunarkostnaðurin fyri bílasølu er á 1 mió. kr., og aftermarket á 5 mió. kr.
- <sup>84</sup> Í tann mun ætlanin er at byrja líknandi virksemini sum luttakandi fyrirkur, er byrjunarkostnaðurin munandi hægri sammet við parallellinnflytaravirksemini.
- <sup>85</sup> Sambært fráboðara eru sp/f Bílkeyp komin komin afturat á marknaðin seinastu 5 árin. Harnæst hevur nakað av eigarabroytingum verið í føroysku bílasøluvinnum, har bæði Sp/F Bílasølan og Komfort-bílar “fyrirverandi Nordcar” hava fingið nýggjar eigarar, og P/F Wenzel hevur keypt Sp/f Bílrøkt.
- <sup>86</sup> Kappingareftirlitið er av teirri fatan, at tað kunnu vera ávísar avbjóðingar hjá nýggjum aktørum at koma inn á viðkomandi marknaði, har luttakandi fyrirkur reka sítt virksemini. Í fyrsta lagi verður met, at kapitalkostnaðurin er lutfalsliga høgur, og harnæst skulu eisini umboðsavtalur fáast í lag við eitt ella fleiri akfarsmerki.
- <sup>87</sup> Havandi danska bílasøluarknaðin sum fyrirðemi, og har flestu av nýggjum bílunum hjá føroysku bílasøluvinnum verða keyptir, sæst, at stórir partur av teimum akfarsmerkjum, sum eru umboðað í Danmark, eisini eru umboðað í Føroyum. Kappingareftirlitið metir tí ivasamt, hvussu lætt tað er hjá nýggjum aktørum at koma inn á føroyska marknaðin at taka intra- ella interbrand kappingina upp.
- <sup>88</sup> Tað eru tó nøkur akfarsmerki, sum eru umboðaði í Danmark, sum ikki eru umboðaði í Føroyum, og avtalan um fyra merki er uppsøgd, og tey eru tí ikki umboðaði frá 1. januar 2024, og tí er móguligt hjá nýggjum og verandi aktørum at byrja ella økja um sítt virksemini við hesum akfarsmerkjum.
- <sup>89</sup> Tann intrabrand kapping, sum er á marknaðinum í dag, er millum nýggjar bílar, sum føroysku bílasøluvinnum selja, og so teir nærum nýggju bílarnir, sum føroysku parallellimportørarnir sum útgangsstøði innflyta. Sambært Akstovuni er innflutningurin av nýggjum bílum av øðrum enn bílasøluvinnum sera avmarkaður í dag.
- <sup>90</sup> Kappingareftirlitið metir yvirskipað, at tað kann vera lutfalsliga torført hjá nýggjum aktørum at byrja umboðsvirksemini á føroyska bílasøluarknaðinum, tí iløgukostnaðurin at byrja bílasølu við allari virðisketuni er høgur, og tí flestu av teimum vælumtókta bílmerkjunum longu eru umboðaði á føroyska marknaðinum í dag. Nakað, sum kann tala fyri, at gáttin inn á marknaðin er lægri, er, at ikki øll akfarsmerki eru umboðaði í dag, fyra akfarsmerki eru leys afturat, og at umboðsavtalar hjá luttakandi fyrirkur er stuttar, og tískil eru móguligt hjá nýggjum ella verandi kappingarneytum at taka kappingina upp, og harvið leggja ávíst trúst á luttakandi fyrirkur.

## 4. Ávegis niðurstøða

- <sup>91</sup> Sambært § 15, stk. 2 í kappingarlógini, skal ein samanlegging sum ikki munandi forðar fyri virknari kapping, serliga við at skapa ella styrkja eina ráðandi marknaðarstøðu, góðkennast.

- Hinvegin skal ein samanlegging, sum munandi forðar fyri virknari kapping, serliga við at skapa ella styrkja eina ráðandi marknaðarstöðu forbjóðast.
- <sup>92</sup> Eftir samanleggingina koma luttakandi fyrítøkur at hava áleið 35 % av føroyska bilasølu marknaðinum, og eru marknaðarparturin tí omanfyri tað 25% mark, sum ES-kommissiónin vanligliga sigur er uttan trupulleikar fyri virknu kappingina.
- <sup>93</sup> HHI-indeksið fyri viðkomandi marknað fer við samanleggingini úr 2.118 upp í 2.190 og broyting í delta er 72. Sostatt er broytingin á einum støði, sum ES-kommissiónin metir kann vera tekin um, at samanlegging ikki fer at forða virknu kappingina á marknaðinum.
- <sup>94</sup> Eftir samanleggingini broytist marknaðarbygnaðurin. Tað vóru triggjar fyrítøkur við stórum marknaðarparti, men við yvirtøkuni fer /F Auto Service úr samtakinum við P/F Reyni Service, og sostatt eru tvær fyrítøkur við stórum marknaðarparti; P/F Waag og P/F Wenzel.
- <sup>95</sup> Við tí eina akfarsmerkinum hjá P/F Auto Service sum verður yvirtikið, gerst marknaðarparturin hjá P/F Waag við yvirtøkuni 35 % og gerst sostatt fyrítøkan við størsta marknaðarpartinum.
- <sup>96</sup> Grundað á lutfalsliga høgu interbrand kappingina á marknaðinum, og at P/F Waag bert yvirtekur tað eina akfarsmerkið metir Kappingareftirlitið tí ósannlíkt, at luttakandi fyrítøkur eftir samanlegging lönandi kunnu hækka prísir munandi vegna vantandi marknaðarvald.
- <sup>97</sup> Í mun til hvørt samanlegging avmarkar møguleikarnar hjá kundunum at skifta veitara, metir Kappingareftirlitið grundað á lutfalsliga høgu varaseting á marknaðinum, at samanlegging í mun til interbrand kappingina ikki munandi fer at avmarka møguleikarnar hjá kundum at skifta til annan veitara. Kappingareftirlitið metir heldur ikki, at skiftiskostnaðurin í sambandi við keyp av nýggjum bili er stórus.
- <sup>98</sup> Hóast vantandi intrabrand kapping er á marknaðinum í dag, so metir Kappingareftirlitið ósannlíkt, at kappingarneytarnir ikki fara at økja um sítt útboð um luttakandi fyrítøkur skuldu valt at hækka prísirnar munandi eftir samanleggingina, tí kappingarneytarnir kunnu økja um sín kapasitet í mun til interbrand kappingina.
- <sup>99</sup> Kappingareftirlitið metir, at interbrand kappingin og ein hóttan um øktan kapasitet frá kappingarneytunum, kann hava eina tálmandi ávirkan á insitamentið hjá luttakandi fyrítøkum at hækka prísir eftir samanleggingina.
- <sup>100</sup> Kappingareftirlitið metir ikki sannlíkt, at samanlegging kann forða kappingarneytum at víðka um sítt virksema, tí luttakandi fyrítøkur hava hvørki ávirkan á útboð ella útbreiðslu av vørunum hjá kappingarneytum, tá talan er um interbrand kapping. Kappingareftirlitið metir heldur ikki, at luttakandi fyrítøkur hava møguleika fyri at forða nýggjum aktørum at byrja virksema á viðkomandi marknað.
- <sup>101</sup> Kappingareftirlitið metir ikki, at samanlegging beinir burtur eina týðandi keldu til virknu kappingina, tí tað er bert tað eina akfarsmerki, sum verður yvirtikið, og interbrand kappingin frá øðrum aktørum á marknaðinum ger, at luttakandi fyrítøkur, í øllum førum í mun til interbrand kappingina, ikki hava tað marknaðarvald til lönandi at kunna hækka prísirnar eftir samanleggingina.
- <sup>102</sup> Kappingareftirlitið metir ikki, at ásetan í samband við samskipan av treytum er løtt á viðkomandi marknað. Í fyrsta lagi er talan um ein marknað við fleiri fyrítøkum, og eru hesar ymiskar í stódd. Harnæst er eingin intrabrand kapping, so tískil eru vøurnar, sum fyrítøkurnar selja ikki beinleidis sambærlicar. Vantandi intrabrand kappingin hevur eisini við sær, at fyrítøkurnar á marknaðin ei heldur samla síni innkeyp frá somu fyrítøkum. Í triðja lagi, er ein og

hvör handil ein tingingarspurningur og nakað, sum kann gera eina samskipan við t.d. skipaðum avsláttri o.a. trupla. Í fjórða lagi er talan ei heldur um stöðugan eftirspurning, og kundarnir hava eisini í ávísan mun sertokka, tá talan er um keyp av bili.

- <sup>103</sup> Kappingareftirlitið metir harnæst, at gjøgnumskygni á viðkomandi marknaði er lutfalsliga avmarkað. Talan er um ein marknað við breiðum vøruúrvali og innkeypini hjá fyrítøkum á marknaðinum eru ikki samskipað. Harnæst er talan um ein marknað við fleiri transaktiónum, og tískil verður tað mettt, at kappingarneytarnir hava avmarkað innlit í virkseimið hjá hvørjum øðrum.
- <sup>104</sup> Í mun til møguleikan hjá nýggjum aktørum at byrja virkseimi á viðkomandi marknaði metir Kappingareftirlitið, at tað kann vera lutfalsliga torført hjá nýggjum aktørum at byrja umboðsvirksemi á føroyska bilasølumarknaðinum, tí íløgukostnaðurin at byrja bilasølu við allari virðisketuni er høgur. Flestu av teimum vælumtóktu bilmerkjunum eru longu umboðaði á føroyska marknaðinum í dag. Kappingareftirlitið metir tó, at nakað, sum kann tala fyri at gáttin á marknaðinum er lægri, er, at øll akfarsmerki eru ikki umboðaði í dag m.a. tey fyra akfarsmerkini hjá Auto Service, har avtalan er uppsøgn. Umboðsavtalararnar hjá luttakandi fyrítøkum eru relativt stuttar, og tískil eru møguligt hjá nýggjum ella verandi kappingarneytum ella paralelliinnflytarum at taka kappingina upp og harvið leggja eitt kappingarligt trýst á luttakandi fyrítøkur.
- <sup>105</sup> Kappingareftirlitið metir út frá einari samlaðari heildarmeting at samanlegging millum P/F Waag og P/F Auto Service ikki munandi kemur at forða virknu kappingina á viðkomandi marknaði serliga við at skapa ella styrkja eina ráðandi marknaðarstöðu. Niðurstøðan byggir fyrst og fremst á, at bert tað eina bilamerki verður yvirtikið, at interbrand kappingin á marknaðinum ger, at luttakandi fyrítøkur eftir samanleggingina hava avmarkað marknaðarvald.

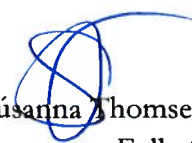
## 5. Niðurstøða

Kappingareftirlitið hevur við heimild í §15, stk. 5 í kappingarlógini tikið avgerð um at góðkenna yvirtøkuna hjá P/F Waag av P/F Auto Service, vísandi til §15, stk. 2, 1 lið í kappingarlógini. Sambært ásetingin skal ein yvirtøka, sum ikki munandi forðar fyri virknari kapping, serliga við at skapa ella styrkja eina ráðandi marknaðarstöðu, góðkennast.

Góðkenningin er treytað av, at tær upplýsingar, sum luttakandi fyrítøkur hava givið, eru rættar sbt. § 18 a, stk. 3 í kappingarlógini.

Vegna Kappingareftirlitið

  
Terje Sigurdsson  
Deildarstjóri

  
Súsanna Thomsen  
Fulltrúi